

Vaksine mot pneumokokksykdom

Pneumokokker er en bakterie som kan gi lungebetennelse, ørebetennelse eller bihulebetennelse, men også et alvorlig sykdomsforløp som blodforgiftning (sepsis) eller hjernehinnebetennelse (meningitt) med høy dødelighet. Pneumokokkvaksine gir god beskyttelse.

Pneumokokkvaksine anbefales til:

- Alle personer over 65 år
- Personer
 - o med sykdom som gir immunsvikt
 - o som bruker medisiner som svekker immunforsvaret
 - o med kroniske sykdommer og eller enkelte andre tilstander som gir økt risiko for pneumokokksykdom. Snakk med fastlegen din om du har en sykdom som utgjør økt risiko for alvorlig pneumokokksykdom.
 - o som gjennom sitt yrke har økt risiko for smitte som laboratoriepersonell og personer som eksponeres for sveiserøyk

Hvorfor vaksinere seg?

De fleste som får alvorlig pneumokokksykdom blir innlagt på sykehus, ofte i intensivavdeling, og dødeligheten er om lag 20 prosent.

Pneumokokkbakterien finnes i nese og svelg, særlig hos friske barn. Smitte skjer via dråpesmitte (som hoste, nysing og lignende) fra person til person. De fleste blir ikke syke, men noen personer har større risiko for å få alvorlig pneumokokksykdom dersom de blir smittet. Det mest effektive forebyggende tiltaket er vaksinasjon.

To ulike pneumokokkvaksiner er tilgjengelig. Vaksinene brukes hver for seg eller i kombinasjon ut ifra hvilke risikofaktorer du har. Begge vaksinene viser god beskyttelse mot de alvorligste formene for pneumokokksykdom, samt lungebetennelse forårsaket av bakterien.

Hvor ofte bør man vaksinere seg?

Vaksinen har god effekt, men denne avtar over tid. Generelt anbefales det ny dose pneumokokkvaksine hvert 10 år. Tettere intervall kan være aktuelt for noen risikogrupper. Dette avgjøres av legen din ut fra hva slags sykdom du har.

Har vaksinen bivirkninger?

Pneumokokkvaksine kan gi ømhet, rødhet og hevelse på stikkstedet, samt feber. Allergiske reaksjoner eller andre alvorlige bivirkninger forekommer sjelden.

Hvor kan jeg ta pneumokokkvaksine?

Det er fastlegen, eventuelt en annen lege som vurderer behovet for pneumokokkvaksine og som tilbyr vaksiner. Barn under to år tilbys pneumokokkvaksine gjennom barnevaksinasjonsprogrammet.

Personer i spesielle risikogrupper kan få vaksinen på blå resept. Andre må betale for vaksinen(e), samt et konsultasjonsgebyr.

Hvilke vaksiner har jeg tatt?

Vaksinasjonen registreres i nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK. Opplysningene finner du på: <https://helsenorge.no/vaksiner/minevaksiner>

Ønsker du mer informasjon?

Spør gjerne legen din.

Folkehelseinstituttets nettside: www.fhi.no/pneumokokkvaksine